

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 20.7.2022.
C(2022) 5342 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u kriznim situacijama za
potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu**

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu

1. Uvod

1. Komisija je 23. ožujka 2022. donijela privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama.
2. Cilj je tog privremenog okvira omogućiti državama članicama da nadoknade manjak likvidnosti s kojim se suočavaju poduzetnici koji su izravno ili neizravno pogođeni ozbiljnim poremećajem gospodarstva uzrokovanim ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, mjerama ograničavanja (sankcijama) koje je uvela Unija ili njezini međunarodni partneri te gospodarskim protumjerama koje je primjerice poduzela Rusija.
3. Komisija smatra da mjere utvrđene u privremenom okviru za krizne situacije treba prilagoditi s obzirom na dugotrajnost ruske vojne agresije te otegotne izravne i neizravne posljedice za gospodarstvo Unije u cjelini i gospodarstva svih država članica.
4. Komisija se savjetovala s državama članicama u vezi s njihovim stajalištima o posebnim potrebama o kojima treba voditi računa s obzirom na šesti paket sankcija¹, nastojanja da se smanji ovisnost o ruskoj nafti i ciljeve plana REPowerEU².
5. Prvo, Komisija smatra da bi trebalo povećati maksimalne iznose potpore iz odjeljka 2.1. Privremenog okvira za krizne situacije kako bi se uzeli u obzir trajni gospodarski poremećaji i otegotne makroekonomske posljedice daljnjih dugotrajnih

---

¹ Provedbena uredba Vijeća (EU) 2022/876 od 3. lipnja 2022. o provedbi članka 8.a stavka 1. Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 1.; Uredba Vijeća (EU) 2022/877 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 11.; Provedbena uredba Vijeća (EU) 2022/878 od 3. lipnja 2022. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 15.; Uredba Vijeća (EU) 2022/879 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 53.; Uredba Vijeća (EU) 2022/880 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 75.; Provedbena odluka Vijeća (ZVSP) 2022/881 od 3. lipnja 2022. o provedbi Odluke 2012/642/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 77.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/882 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2012/642/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 88.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/883 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 92.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/884 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 128.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/885 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 139.

² COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

povećanja troškova energije, sve veće nestašice plina i neizvjesnosti njegove buduće opskrbe te izravni i neizravni učinci dodatnih sankcija koje je donijela Unija ili njezini međunarodni partneri.

6. Drugo, Komisija smatra da su potrebne određene prilagodbe u odjeljku 2.4. Privremenog okvira za krizne situacije kako bi se povećala učinkovitost njegove provedbe. Nadalje, Komisija smatra da bi potpora dodijeljena u okviru tog odjeljka trebala biti ograničena kako bi se izbjeglo poticanje povećanja potrošnje energije i plina, koje bi dodatno pogoršalo aktualnu nestašicu plina.
7. Treće, Komisija smatra da će države članice možda trebati poduzeti dodatne mjere u skladu s planom REPowerEU kako bi ubrzale ili olakšale ulaganja u obnovljive izvore energije (solarna energija, energija vjetra, geotermalna energija), bioplina i biometana iz organskog otpada i ostataka, vodik iz obnovljivih izvora, skladištenje energije i toplinu iz obnovljivih izvora.
8. Četvrto, Komisija smatra da će države članice možda trebati poduzeti dodatne mjere kako bi ubrzale diversifikaciju opskrbe energijom i podupiranjem mjera za dekarbonizaciju smanjile ovisnost o uvezenim fosilnim gorivima.
9. S obzirom na prethodno navedeno, Komisija smatra da je uz mjere potpore dopuštene na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a i postojeće mogućnosti predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ključno i ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, skladištenja energije i topline iz obnovljivih izvora radi provedbe plana REPowerEU i dekarbonizacije industrijskih proizvodnih procesa elektrifikacijom i/ili uporabom vodika iz obnovljivih izvora i određenih vrsta vodika proizvedenog uz korištenje električne energije te mjerama energetske učinkovitosti. Stoga se ovom Komunikacijom utvrđuju uvjeti pod kojima će Komisija takve mjere smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. U tu će se svrhu u Privremeni okvir za krizne situacije umetnuti dva nova odjeljka (odjeljci 2.5. i 2.6.).
10. Osim predloženih izmjena, Komisija podsjeća da države članice mogu dodijeliti potporu za pokrivanje potreba za likvidnošću poduzetnika pogođenih aktualnom krizom na temelju postojećih odjeljaka 2.1., 2.2. i 2.3. Privremenog okvira za krizne situacije. Za troškove ulaganja, kao što su troškovi proizvodne opreme ili materijala potrebnih za provedbu ciljeva plana REPowerEU, može se dodijeliti potpora u obliku subvencioniranih zajmova ili jamstava u skladu s odjeljcima 2.2. i 2.3. Privremenog okvira za krizne situacije.

2. IZMJENE PRIVREMENOG OKVIRA ZA KRIZNE SITUACIJE

11. Komisija će od 20. srpnja 2022. primijeniti sljedeće izmjene Privremenog okvira za krizne situacije:
12. Umeće se točka 14.a:

„14.a Vijeće je 3. lipnja 2022. donijelo šesti paket sankcija* s obzirom na nastavak agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, potporu Bjelorusa tom ratu i izvještaje o zločinima koje su počinile ruske oružane snage. Paket uključuje: 1. zabranu uvoza sirove nafte i naftnih derivata iz Rusije, uz ograničene iznimke; 2. zabranu pristupa sustavu SWIFT za još tri ruske banke i jednu bjelorusku banku; i 3. suspenziju emitiranja u Uniji za još tri medijske kuće u ruskom državnom vlasništvu. Unija je

donijela sankcije i protiv još 65 osoba i 18 subjekata. Među njima su i osobe odgovorne za zločine počinjene u Buči i Mariupolju.

* Provedbena uredba Vijeća (EU) 2022/876 od 3. lipnja 2022. o provedbi članka 8.a stavka 1. Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 1.; Uredba Vijeća (EU) 2022/877 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 11.); Provedbena uredba Vijeća (EU) 2022/878 od 3. lipnja 2022. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 15.; Uredba Vijeća (EU) 2022/879 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 53.; Uredba Vijeća (EU) 2022/880 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 75.; Provedbena odluka Vijeća (ZVSP) 2022/881 od 3. lipnja 2022. o provedbi Odluke 2012/642/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 77.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/882 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2012/642/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 88.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/883 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 92.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/884 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, SL L 153, 3.6.2022., str. 128.; Odluka Vijeća (ZVSP) 2022/885 od 3. lipnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, SL L 153, 3.6.2022., str. 139.”

13. Točka 19. zamjenjuje se sljedećim:

„19. U Komunikaciji o planu REPowerEU utvrđene su dodatne smjernice i opisane nove mjere za povećanje proizvodnje zelene energije, diversifikaciju opskrbe i smanjenje potražnje, uključujući pripremne mjere za zimu 2022./2023. Plan REPowerEU* sadržava mjere za smanjenje ovisnosti Unije o ruskim fosilnim gorivima ubrzavanjem zelene tranzicije, ulaganjem u energetske učinkovitost i diversifikacijom opskrbe energijom. Ubrzavanjem zelene tranzicije smanjit će se emisije i ovisnost o uvezenim fosilnim gorivima te osigurati zaštita od naglih povećanja cijena. Osim toga, visoke cijene energije odražavaju kratkoročni manjak zaliha, koji utječe na opću razinu cijena. Stoga bi kratkoročno mogla biti potrebna privremena potpora poduzetnicima za koje bi aktualna krizna situacija imala posebno ozbiljne kratkoročne posljedice.

* COM/2022/230 final, 18.5.2022.”

14. Uvodi se sljedeća točka 25.a:

„25.a Šteta koja nastane izravno zbog obveznih smanjenja potrošnje prirodnog plina koja će države članice možda morati uvesti može se ocijeniti u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a, pod uvjetom da nema prekomjerne naknade.”

15. Umeću se sljedeće točke 26.a, 26.b, 26.c i 26.d:

„26.a Zbog smanjenja opskrbe plinom u Uniji također bi moglo biti potrebno potaknuti dobrovoljno smanjenje potražnje za prirodnim plinom. Ako države članice predvide uvođenje poticaja za dobrovoljno smanjenje potražnje za prirodnim plinom u kontekstu aktualne krize, Komisija će te mjere ocijeniti izravno u skladu s

člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a. Ocjena će se trebati provesti pojedinačno za svaku mjeru, a Komisija smatra da su sljedeći elementi posebno relevantni:

- a. primjena natječajnog postupka koji se temelji na transparentnim kriterijima radi ugovaranja količina za dobrovoljno smanjenje potražnje;
- b. nepostojanje formalnih ograničenja za prekograničnu trgovinu ili tokove;
- c. ograničavanje predmetnih poticaja na smanjenje potražnje u budućnosti koje korisnik ne bi postigao bez te mjere;
- d. izravno smanjenje ukupne konačne potražnje za plinom u predmetnoj državi članici umjesto pukog preusmjerenja potražnje za prirodnim plinom.

26.b Države članice mogu razmotriti i mjere poticaja za punjenje sustavâ skladišta plina ako tržište ne pruži poticaje za to za nadolazeću zimu. Ako države članice predvide odobravanje poticaja za punjenje sustavâ skladišta plina u kontekstu aktualne krize, Komisija će ih ocijeniti izravno u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a*. Ocjena će se trebati provesti pojedinačno za svaki poticaj, a Komisija smatra da su sljedeći elementi posebno relevantni:

- a. primjena natječajnog postupka koji se temelji na transparentnim kriterijima kako bi se potpora svela na najmanju moguću mjeru;
- b. nepostojanje ograničenja za prekograničnu trgovinu ili tokove;
- c. postojanje zaštitnih mjera radi izbjegavanja prekomjernih naknada;
- d. usklađenost s obvezama i uvjetima za punjenje i poticanje punjenja sustava skladišta plina iz članaka od 6.a do 6.d Uredbe (EU) 2017/1938**, a posebno s uvjetima za mjere potpore utvrđenima u članku 6.b stavicima 2. i 3.

* Vidjeti Odluku Komisije SA.103012 (2022/NN) – Mjera za poticanje skladištenja prirodnog plina u sustavu skladišta Bergermeer za sljedeće razdoblje grijanja.

** Kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2022., SL L 173, 30.6.2022., str. 17.

26.c Komisija će na pojedinačnoj osnovi razmotriti moguću potrebnu, razmjernu i odgovarajuću potporu, u skladu s Komunikacijom Komisije „Štednja plina za sigurnu zimu”* i nacionalnim interventnim planovima za sigurnu opskrbu plinom, kako bi se modernizirala postrojenja koja će pridonijeti zamjeni plina, prije sljedeće zime i na ograničeno razdoblje, drugim ugljičnim gorivom koje više onečišćuje okoliš. Svako takvo alternativno ugljično gorivo mora imati najmanji mogući sadržaj emisija, a potpore moraju biti u skladu s naporima u pogledu energetske učinkovitosti i izbjegavati učinke ovisnosti nakon krize, u skladu s klimatskim ciljevima EU-a. Takve mjere mogu biti usmjerene na preventivno smanjenje potrošnje plina ili na odgovor na obvezna smanjenja potražnje za prirodnim plinom, osim ako se ona kompenziraju na drugi način.

* COM(2022) 360/2, 20.7.2022.

26.d S obzirom na poteškoće u prijevozu robe u Ukrajinu i iz Ukrajine Komisija će na pojedinačnoj osnovi razmotriti mogućnosti potpore za osiguranje ili reosiguranje

u vezi s prijevozom robe u Ukrajinu i iz Ukrajine. Države članice morat će, među ostalim, dokazati da osiguranje ili reosiguranje uopće nisu dostupni ili su dostupni po stopama koje su znatno veće nego prije ruske invazije na Ukrajinu.”

16. Točka 41. podtočka a. zamjenjuje se sljedećim:

„a. ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne premašuje 500 000 EUR po poduzetniku.* Potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva**, zajmovi*** i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prekoračuje ukupnu gornju granicu od 500 000 EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

* Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir kad se utvrđuje je li relevantna gornja granica prekoračena.

** Ako se potpora dodjeljuje u obliku jamstava na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 47. podtočke (h).

*** Ako se potpora dodjeljuje u obliku zajmova na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 50. podtočke (g).”

17. Točka 42. podtočka a. zamjenjuje se sljedećim:

„a. ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne premašuje 62 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda i 75 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru ribarstva i sektoru akvakulture; * potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva**, zajmovi*** i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prekoračuje ukupnu relevantnu gornju granicu od 62 000 EUR ili 75 000 EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

* Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom ne smije se uzimati u obzir kad se utvrđuje je li relevantna gornja granica prekoračena.

** Ako se potpora dodjeljuje u obliku jamstava na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 47. podtočke (h).

*** Ako se potpora dodjeljuje u obliku zajmova na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 50. podtočke (g).”

18. Točka 43. zamjenjuje se sljedećim:

„Ako poduzetnik djeluje u više sektora na koje se u skladu s točkom 41. podtočkom (a) i točkom 42. podtočkom (a) primjenjuju različiti maksimalni iznosi, dotična država članica mora odgovarajućim sredstvima, na primjer razdvajanjem računa, osigurati da se za svaku od tih djelatnosti poštuje odgovarajuća gornja granica te da se ne premaši ukupni maksimalni iznos od 500 000 EUR po poduzetniku. Ako poduzetnik djeluje isključivo u sektorima iz točke 42. podtočke (a), ne bi se trebao premašiti ukupni maksimalni iznos od 75 000 EUR po poduzetniku.”

19. U točki 45. umeće se sljedeća bilješka:

„* Za potrebe ovog odjeljka izraz „državna jamstva za zajmove” obuhvaća i jamstva za određene proizvode faktoringa, odnosno jamstva za regresni faktoring i obrnuti faktoring ako pružatelj usluga faktoringa ima pravo regresa u odnosu na korisnika usluge faktoringa. Prihvatljivi proizvodi obrnutog faktoringa moraju biti ograničeni na proizvode koji se upotrebljavaju tek nakon što je prodavatelj već obavio svoj dio transakcije, tj. isporučio proizvod ili uslugu. Izrazom „državna jamstva za zajmove” obuhvaćen je i financijski leasing.”

20. U točki 47. podtočki (e) podpodtočki (i) umeće se sljedeća bilješka:

„* Ako su korisnici mjere novoosnovana poduzeća koja nemaju tri zaključena godišnja financijska izvještaja, primjenjiva gornja granica utvrđena u točki 47. podtočki (e) podpodtočki (i) izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je poduzetnik podnio zahtjev za potporu.”

21. U točki 47. podtočki (e) podpodtočki (ii) umeće se sljedeća bilješka:

„* Ako su korisnici mjere novoosnovana poduzeća koja nemaju evidenciju za cjelokupno prethodno razdoblje od dvanaest mjeseci, primjenjiva gornja granica utvrđena u točki 47. podtočki (e) podpodtočki (ii) izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je poduzetnik podnio zahtjev za potporu.”

22. U točki 49. upućivanje na točku 47. podtočku (d) zamjenjuje se riječima „točki 47. podtočki (e)”.

23. U točki 50. podtočki (b) umeće se sljedeća bilješka:

„* Ako se za plaćanje kamata primjenjuje razdoblje počeka, potrebno je pridržavati se minimalnih kamatnih stopa iz točke 50. podtočke (b) i kamate se moraju obračunavati od prvog dana razdoblja počeka i kapitalizirati najmanje jednom godišnje. Trajanje ugovora o zajmu bit će ograničeno na najviše šest godina od trenutka odobrenja zajma, osim ako se prilagodi u skladu s točkom 50. podtočkom (c), i neće se premašiti ukupni iznos zajmova po korisniku iz točke 50. podtočke (e).”

24. Poveznica u bilješci 48. zamjenjuje se sljedećim:

[„https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en”](https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en)

25. U točki 50. podtočki (c) umeće se sljedeća bilješka:

„* Vidjeti sažetak sudske prakse o prilagodbi u skladu s točkom 50. podtočkom (c) objavljen na internetskim stranicama Glavne uprave za tržišno natjecanje na https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.”

26. U točki 50. podtočki (e) podpodtočki (i) umeće se sljedeća bilješka:

„* Ako su korisnici mjere novoosnovana poduzeća koja nemaju tri zaključena godišnja financijska izvještaja, primjenjiva gornja granica utvrđena u točki 50. podtočki (e) podpodtočki (i) izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je poduzetnik podnio zahtjev za potporu.”

27. U točki 50. podtočki (e) podpodtočki (ii) umeće se sljedeća bilješka:

„* Ako su korisnici mjere novoosnovana poduzeća koja nemaju evidenciju za cjelokupno prethodno razdoblje od dvanaest mjeseci, primjenjiva gornja granica utvrđena u točki 50. podtočki (e) podpodtočki (ii) izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je poduzetnik podnio zahtjev za potporu.”

28. U točki 50. podtočki (e) podpodtočka (iii) zamjenjuje se sljedećim:

„(iii) ako država članica Komisiji dostavi odgovarajuće obrazloženje (primjerice, u vezi s problemima s kojima se korisnik suočava u aktualnoj krizi)*, iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele za sljedećih 12 mjeseci za MSP-ove** i za sljedećih šest mjeseci za velika poduzeća. Ako velika poduzeća moraju pružiti financijske kolaterale za djelatnosti trgovanja na energetskim tržištima, iznos zajma može se povećati kako bi se pokrile potrebe za likvidnošću koje proizlaze iz tih djelatnosti za sljedećih 12 mjeseci. Potrebe za likvidnošću koje su već obuhvaćene mjerama potpore na temelju Privremenog okvira povezanog s pandemijom bolesti COVID-19 nisu obuhvaćene ovom Komunikacijom. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na temelju izjave korisnika***;

* Relevantno obrazloženje moglo bi se odnositi na korisnike koji djeluju u sektorima koji su posebno pogođeni izravnim ili neizravnim posljedicama ruske agresije, primjerice gospodarskim mjerama ograničavanja koje su poduzeli Unija i njezini međunarodni partneri te protumjerama koje je poduzela Rusija. Te posljedice mogu uključivati poremećaje lanaca opskrbe ili nepodmirena plaćanja iz Rusije ili Ukrajine, povećanu nestabilnost cijena na energetskim tržištima i povezane potrebe za kolateralom, povećane rizike od kibernetičkih napada ili rast cijena određenih ulaznih materijala ili sirovina zbog aktualne krize.

** Kako je definirano u Prilogu I. Uredbi o općem skupnom izuzeću.

*** Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.”

29. Točka 51. zamjenjuje se sljedećim:

„51. Uz postojeće mogućnosti predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a i mogućnosti navedene u ovoj Komunikaciji, privremena potpora mogla bi ublažiti iznimno velika povećanja cijena prirodnog plina i električne energije, koja poduzetnici možda neće moći prenijeti niti im se prilagoditi u kratkoročnom razdoblju. To bi moglo ublažiti posljedice za poduzetnike i pomoći im da se nose s naglim povećanjima troškova uzrokovanim aktualnom krizom. U kontekstu daljnjeg smanjenja opskrbe plinom s druge je pak strane važno zadržati poticaje za smanjenje potražnje i postupno pripremiti poduzetnike na prelazak na smanjenu potrošnju plina. Dodatna potpora može i dalje biti opravdana kako bi se omogućio nastavak djelatnosti poduzetnika koji su veliki potrošači energije.”

30. Točka 52. zamjenjuje se sljedećim:

„52. Komisija će takvu državnu potporu smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. potpora je dodijeljena najkasnije 31. prosinca 2022.;*

- b. potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica** i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva***, zajmovi**** i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prekoračuje primjenjive gornje granice intenziteta potpore i gornje granice potpore. Svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;
- c. potpora dodijeljena u obliku povratnih predujmova, jamstava, zajmova ili drugih povratnih instrumenata može se konvertirati u druge oblike potpore, kao što su bespovratna sredstva, pod uvjetom da se konverzija izvrši najkasnije do 30. lipnja 2023.;
- d. potpora se dodjeljuje na temelju programa s procijenjenim proračunom. Države članice mogu ograničiti potporu na djelatnosti kojima se podupiru određeni sektori od posebne važnosti za gospodarstvo ili za sigurnost i otpornost unutarnjeg tržišta. Međutim, pri osmišljavanju takvih ograničenja potrebno je imati u vidu široki spektar mogućih situacija te paziti da ne dovedu do umjetnog ograničenja potencijalnih korisnika;
- e. za potrebe ovog odjeljka prihvatljivi troškovi izračunavaju se na temelju povećanja troškova prirodnog plina i električne energije povezanog s ruskom agresijom na Ukrajinu. Maksimalni prihvatljivi trošak je umnožak broja jedinica prirodnog plina i električne energije koje je korisnik***** nabavio od vanjskih dobavljača kao krajnji potrošač***** u razdoblju od 1. veljače 2022. do najkasnije 31. prosinca 2022. („prihvatljivo razdoblje”) i povećanja cijene koju korisnik plaća po potrošenoj jedinici (mjereno npr. u EUR/MWh), koje se izračunava kao razlika između jedinične cijene koju je korisnik platio u određenom mjesecu prihvatljivog razdoblja i dvostrukog iznosa (200 %) jedinične cijene koju je korisnik u prosjeku plaćao u referentnom razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021.***** Od 1. rujna 2022. količina prirodnog plina i električne energije upotrijebljena za izračun prihvatljivih troškova ne smije premašivati 70 % potrošnje korisnika za isto razdoblje 2021.;
- f. ukupni iznos potpore po korisniku ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova;
- g. ukupni iznos potpore po poduzetniku ni u jednom trenutku ne premašuje 2 milijuna EUR;
- h. davatelj potpore može korisniku isplatiti predujam ako je potpora dodijeljena prije nastanka prihvatljivih troškova. Pritom se davatelj potpore može osloniti na procjene prihvatljivih troškova pod uvjetom da se poštuju gornje granice potpore iz točke 52. podtočaka (f) i (g). Davatelj potpore dužan je naknadno provjeriti relevantne gornje granice na temelju stvarno nastalog troška i osigurati povrat svih iznosa potpore isplaćenih iznad tih granica najkasnije šest mjeseci nakon završetka prihvatljivog razdoblja;
- i. potpora dodijeljena na temelju ove točke 52. može se zbrajati s potporom dodijeljenom na temelju odjeljka 2.1. pod uvjetom da se ne premaši ukupan iznos od 2 milijuna EUR.

* Odstupajući od toga, ako se potpora dodjeljuje tek nakon *ex post* provjere popratne dokumentacije korisnika i država članica odluči ne uključiti mogućnost dodjele predujmova iz

točke 52. podtočke (h), potpora se može dodijeliti do 31. ožujka 2023., pod uvjetom da se poštuje prihvatljivo razdoblje definirano u točki 52. podtočki (e).

** Ako se potpora dodjeljuje u obliku porezne olakšice, porezna obveza u vezi s kojom se olakšica dodjeljuje morala je nastati najkasnije 31. prosinca 2022.

*** Ako se potpora dodjeljuje u obliku jamstava na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 47. podtočke (h).

**** Ako se potpora dodjeljuje u obliku zajmova na temelju ovog odjeljka, primjenjuju se dodatni uvjeti iz točke 50. podtočke (g).

***** Isključivo za potrebe odjeljka 2.4. „korisnik” znači poduzetnik ili pravna osoba koja je dio poduzetnika.

***** Poduzetnik to primjerice potkrepljuje odgovarajućim računom. U obzir se uzima samo finalna potrošnja, isključujući prodaju i vlastitu proizvodnju.

***** $(p(t) - p(\text{ref}) * 2) * q(t)$, pri čemu „p” označava jediničnu cijenu, „q” potrošenu količinu, „ref” referentno razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021., a „t” određeni mjesec u razdoblju od 1. veljače do 31. prosinca 2022.”

31. Točka 53. zamjenjuje se sljedećim:

„53. U određenim situacijama možda će biti potrebna dodatna potpora kako bi se osigurao nastavak gospodarske djelatnosti. U tu svrhu države članice mogu dodijeliti potporu koja premašuje vrijednosti izračunane na temelju točke 52. podtočaka (f) i (g) ako su uz uvjete iz točke 52. podtočaka od (a) do (e) i podtočke (h) ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. poduzetnik je prihvatljiv ako je riječ o „poduzeću-velikom potrošaču energije” u smislu članka 17. stavka 1. točke (a) prvog odlomka Direktive 2003/96/EZ*, to jest, ako nabava energenata (uključujući energente koji nisu prirodni plin i električna energija) iznosi najmanje 3,0 % vrijednosti proizvodnje**; ako država članica Komisiji dostavi odgovarajuće obrazloženje za svoju ocjenu, vrijednost proizvodnje može se zamijeniti prometom;
- b. korisnik je prihvatljiv ako bilježi operativne gubitke***, pri čemu povećanje prihvatljivog troška kako je definiran u točki 52. podtočki (e) mora iznositi najmanje 50 % operativnog gubitka u istom razdoblju;
- c. ukupni iznos potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova i iznosi najviše 80 % operativnih gubitaka korisnika;
- d. ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne premašuje 25 milijuna EUR po poduzetniku;
- e. za korisnika koji je veliki potrošač energije i djeluje u jednom ili više sektora ili podsektora iz Priloga I.****, ukupni iznos potpore može se povećati do iznosa od najviše 70 % prihvatljivih troškova i može iznositi najviše 80 % operativnih gubitaka nastalih za korisnika. Ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne smije premašiti 50 milijuna EUR po poduzetniku;

- f. potpora iz točke 53. može se zbrajati s potporom iz odjeljka 2.1. pod uvjetom da se ne prekorače gornje granice utvrđene u točki 53. podtočki (d) ili točki 53. podtočki (e), ovisno o tome što se primjenjuje.

* Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.).

** Na temelju financijskih izvještaja za kalendarsku godinu 2021. ili zadnjih raspoloživih godišnjih financijskih izvještaja.

*** Smatra se da poduzetnik bilježi operativne gubitke ako je EBITDA (dobit prije kamata, poreza i amortizacije, isključujući jednokratno umanjeње vrijednosti) za prihvatljivo razdoblje negativna. Korisnik bi takve operativne gubitke trebao dokazati na mjesečnoj ili tromjesečnoj osnovi, osim ako je propisno opravdano drukčije.

**** Smatrat će se da korisnik djeluje u sektoru ili podsektoru iz Priloga I. ako je tako klasificiran u sektorskim nacionalnim računima ili ako je više od 50 % njegova prometa ili vrijednosti proizvodnje u referentnom razdoblju ostvareno obavljanjem jedne ili više djelatnosti iz Priloga I.”

32. Umeće se sljedeći odjeljak:

„2.5. Potpora za ubrzavanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora, skladištenja energije i topline iz obnovljivih izvora u kontekstu plana REPowerEU

53.a Uz postojeće mogućnosti predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a, u kontekstu ruske vojne agresije na Ukrajinu i plana REPowerEU* ključno je na troškovno učinkovit način ubrzati i povećati dostupnost energije iz obnovljivih izvora kako bi se brzo smanjila ovisnost o uvozu fosilnih goriva iz Rusije i ubrzala energetska tranzicija. Državna potpora za ubrzanje izgradnje kapaciteta solarne energije, energije vjetra i geotermalne energije, topline iz obnovljivih izvora te skladištenja električne i toplinske energije, proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i proizvodnje bioplina i biometana iz otpada i ostataka dio je prikladnog, nužnog i ciljanog rješenja za smanjenje ovisnosti o uvezenim fosilnim gorivima u trenutačnoj situaciji. Zbog hitne potrebe da se omogući brza provedba projekata za brže uvođenje energije iz obnovljivih izvora, skladištenja energije i topline iz obnovljivih izvora, opravdano je privremeno uvesti određena pojednostavnjenja za provedbu mjera potpore.

* COM/2022/230 final, 18.5.2022.

53.b Komisija će smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a potporu za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora, vodika iz obnovljivih izvora, bioplina i biometana iz otpada i ostataka, topline iz obnovljivih izvora te skladištenja električne i toplinske energije ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. potpora se dodjeljuje za jedno od sljedećeg:

- (i) proizvodnju solarne električne energije s pomoću fotonaponskih sustava ili na druge načine;
- (ii) proizvodnju električne energije iz energije vjetra;

- (iii) proizvodnju geotermalne energije;
  - (iv) skladištenje električne ili toplinske energije;
  - (v) proizvodnju topline iz obnovljivih izvora, među ostalim s pomoću toplinskih crpki koje su u skladu s Prilogom VII. Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća*;
  - (vi) proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora;
  - (vii) proizvodnju bioplina i biometana iz otpada i ostataka, u skladu s EU-ovim kriterijima održivosti iz članka 29. Direktive (EU) 2018/2001 i u skladu s Uredbom (EU) 2018/841**;
- b. programi potpore mogu biti ograničeni na jednu ili više tehnologija iz točke (a), ali njima se ne smije stvarati umjetna ograničenja ni diskriminirati (na primjer, pri dodjeli licencija, dozvola ili koncesija, kad su potrebni), kao što su ograničenja na temelju veličine projekta, lokacije ili regionalnih aspekata ili vrlo specifičnih (pod)vrsta tehnologija u okviru jedne od tehnologija iz točke (a);
  - c. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, povratnih predujmova, zajmova, jamstava ili poreznih olakšica;
  - d. potpora se dodjeljuje na temelju programa s procijenjenim opsegom i proračunom;
  - e. potpora se dodjeljuje najkasnije do 30. lipnja 2023., a postrojenja moraju biti dovršena i puštena u pogon u roku od 24 mjeseca od datuma dodjele odnosno 30 mjeseci od datuma dodjele potpore za odobalne vjetroelektrane i postrojenja za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. U slučaju prekoračenja tog roka, za svaki mjesec nakon prva tri mjeseca kašnjenja vraća se 5 % iznosa dodijeljene potpore ili se potpora smanjuje za taj iznos, što se nakon šestog mjeseca kašnjenja povećava na 10 % za svaki mjesec kašnjenja, osim ako je kašnjenje uzrokovano čimbenicima izvan kontrole korisnika potpore i nije se moglo razumno predvidjeti***;
  - f. ako se potpora dodjeljuje u obliku ugovora za isplate potpore koje su u tijeku, trajanje tih ugovora ne smije biti dulje od 15 godina nakon puštanja u pogon postrojenja za koje je dodijeljena potpora;
  - g. potpora se dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku koji je otvoren, jasan, transparentan i nediskriminirajući, na temelju objektivnih unaprijed utvrđenih kriterija kojima se rizik od strateškog nadmetanja svodi na najmanju moguću mjeru. Najmanje 70 % svih kriterija za odabir koji se primjenjuju pri rangiranju ponuda mora biti definirano u smislu potpore po jedinici zaštite okoliša**** ili potpore po jedinici energije;
  - h. konkurentni natječajni postupak nije obavezan za potporu u obliku poreznih olakšica koja se dodjeljuje na isti način svim prihvatljivim poduzetnicima koji djeluju u istom sektoru gospodarske djelatnosti i u istoj su ili sličnoj činjeničnoj situaciji s obzirom na ciljeve mjere potpore. Nadalje, konkurentni natječajni postupak nije obavezan ako potpora dodijeljena po poduzetniku po projektu ne

premašuje 20 milijuna EUR i ako su korisnici potpore mali projekti definirani kako slijedi:

- (i) za proizvodnju električne energije i skladištenje električne ili toplinske energije – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 1 MW;
- (ii) za tehnologije proizvodnje toplinske energije i plina – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 1 MW odnosno ekvivalentnog kapaciteta;
- (iii) za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 3 MW odnosno ekvivalentnog kapaciteta;
- (iv) za proizvodnju bioplina i biometana iz otpada i ostataka – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 25 000 tona godišnje;
- (v) za projekte u stopostotnom vlasništvu MSP-ova ili projekte zajednice obnovljive energije – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 6 MW;
- (vi) za projekte u stopostotnom vlasništvu malih poduzeća i mikropoduzeća ili zajednica obnovljive energije samo za proizvodnju energije iz vjetra – projekti instaliranog kapaciteta od najviše 18 MW.

Ako se potpora za male projekte ne dodjeljuje u konkurentnom natječajnom postupku, intenzitet potpore ne smije premašiti 45 % ukupnih troškova ulaganja. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potporu koja se dodjeljuje malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potporu koje se dodjeljuje srednjim poduzetnicima.

- i. obujam kapaciteta ili proizvodnje obuhvaćen natječajnim postupkom mora se odrediti tako da natječajni postupak doista bude konkurentan. Država članica mora dokazati da je vjerojatno da će obujam iz natječaja biti usklađen s potencijalnom ponudom projekata. To može učiniti upućivanjem na prethodne dražbe, tehnološke ciljeve u nacionalnom energetske i klimatskom planu***** ili uvođenjem mehanizma zaštite od rizika prijave nedostatnog obujma projekata u okviru natječaja. U slučaju opetovane prijave nedostatnog obujma projekata u konkurentnim natječajnim postupcima država članica mora uvesti korektivne mjere za sve buduće programe koje prijavi Komisiji za istu tehnologiju;
- j. potpora mora biti osmišljena tako da se očuvaju učinkoviti operativni poticaji i cjenovni signali. Nadalje, mora biti osmišljena tako da se omogući uzimanje u obzir neočekivane dobiti, npr. u razdobljima iznimno visokih cijena električne energije ili plina, primjerice uspostavom unaprijed definiranog mehanizma povrata sredstava ili dodjelom potpore u obliku dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike*****;
- k. ako se potpora dodjeljuje za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora, država članica mora osigurati da je vodik proizveden iz obnovljivih izvora energije u skladu s metodologijama utvrđenima u Direktivi (EU) 2018/2001 za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu;
- l. potpora u okviru ove mjere ne smije se kombinirati s drugom potporom za iste prihvatljive troškove;

- m. potpora se može dodijeliti za ulaganja za koja su radovi započeli 20. srpnja 2022.; za projekte započete prije 20. srpnja 2022. potpora se može dodijeliti ako je potrebno znatno ubrzati ili proširiti opseg ulaganja. U tim su slučajevima za potporu prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem opsega;
- n. potpora mora korisnika potaknuti da provede ulaganje koje inače ne bi proveo ili bi ga proveo na ograničen ili drukčiji način. Komisija smatra da bi, s obzirom na iznimne gospodarske izazove s kojima se poduzetnici suočavaju zbog aktualne krize, u slučaju neuvođenja potpore korisnici općenito nastavili sa svojim djelatnostima bez promjena, pod uvjetom da se time ne krši pravo Unije;
- o. država članica mora osigurati poštovanje načela nenanošenja bitne štete.

* Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

** Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

*** Ti bi čimbenici primjerice mogli uključivati obvezno ograničenje kretanja stanovnika zbog pandemije ili globalne poremećaje u lancu opskrbe potrebnom opremom za projekte. Međutim, ne bi uključivali kašnjenja u dobivanju potrebnih dozvola za projekt.

**** Npr. EUR po toni smanjenja emisija CO₂.

***** Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

***** Ugovori za kompenzaciju razlike korisniku daju pravo na plaćanje koje je jednako razlici između fiksne „izvršne” cijene i referentne cijene, kao što je tržišna cijena, po jedinici proizvodnje. Ugovori za kompenzaciju razlike mogu uključivati i povrate korisnika poreznim obveznicima ili potrošačima za razdoblja u kojima referentna cijena premašuje izvršnu cijenu.”

33. Umeće se sljedeći odjeljak:

„2.6. Potpora za dekarbonizaciju industrijskih proizvodnih procesa elektrifikacijom i/ili uporabom vodika iz obnovljivih izvora i vodika proizvedenog uz korištenje električne energije koji ispunjava određene uvjete te za mjere energetske učinkovitosti

53.c Uz postojeće mogućnosti predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a, državna potpora za olakšavanje ulaganja u dekarbonizaciju industrijskih djelatnosti, posebno elektrifikacijom i tehnologijama na bazi vodika iz obnovljivih izvora i vodika proizvedenog uz korištenje električne energije koji ispunjava uvjete iz točke 53.d podtočke (h), te ulaganja u mjere energetske učinkovitosti u industriji dio je prikladnog, nužnog i ciljanog rješenja za smanjenje ovisnosti o uvozu fosilnih goriva u kontekstu ruske vojne agresije na Ukrajinu. Zbog hitne potrebe da se taj proces ubrza radi brze provedbe takvih ulaganja opravdana su određena pojednostavnjenja.

53.d Komisija će smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a potporu za ulaganja koja vode i. znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova iz industrijskih djelatnosti koje se trenutačno oslanjaju na fosilna goriva kao izvor energije ili sirovinu ili ii. znatnom smanjenju potrošnje energije u industrijskim djelatnostima i procesima, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- a. potpora se dodjeljuje na temelju programa s procijenjenim proračunom;
- b. maksimalni iznos pojedinačne potpore koja se može dodijeliti po poduzetniku u načelu ne smije premašiti 10 % ukupnog proračuna raspoloživog za takav program. Ako joj država članica dostavi odgovarajuće obrazloženje, Komisija može prihvatiti programe kojima se predviđa dodjela pojedinačnih potpora koje premašuju 10 % ukupnog proračuna raspoloživog za program;
- c. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, povratnih predujmova, zajmova, jamstava ili poreznih olakšica;
- d. ulaganje korisniku mora omogućiti da učini jedno ili oboje od sljedećeg:
  - (i) smanji za najmanje 40 % u usporedbi sa stanjem prije potpore izravne emisije stakleničkih plinova iz svojeg industrijskog postrojenja koje se trenutačno oslanja na fosilna goriva kao izvor energije ili sirovinu, i to elektrifikacijom proizvodnih procesa ili uporabom vodika iz obnovljivih izvora i vodika proizvedenog uz korištenje električne energije koji ispunjava uvjete iz točke (h) u nastavku, kao zamjene za fosilna goriva; za potrebe provjere smanjenja emisija stakleničkih plinova u obzir treba uzeti i stvarne emisije nastale izgaranjem biomase; *
  - (ii) smanji za najmanje 20 % u usporedbi sa stanjem prije potpore potrošnju energije u industrijskim postrojenjima za djelatnosti za koje je dodijeljena potpora; **
- e. kad je riječ o ulaganjima koja se odnose na djelatnosti obuhvaćene sustavom trgovanja emisijama, potpora dovodi do smanjenja emisija stakleničkih plinova korisnikovih postrojenja na razinu ispod relevantnih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica utvrđenih u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447***;
- f. potpora se ne smije koristiti za financiranje povećanja ukupnog proizvodnog kapaciteta korisnika;
- g. ako se potpora dodjeljuje za ulaganje u dekarbonizaciju industrije uporabom vodika iz obnovljivih izvora, država članica mora osigurati da je uporabljeni vodik proizveden iz obnovljivih izvora energije u skladu s metodologijama utvrđenima u Direktivi (EU) 2018/2001 za obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu;
- h. potpora se može dodijeliti i za ulaganje u dekarbonizaciju industrije koje uključuje uporabu vodika proizvedenog uz korištenje električne energije u jednom od sljedećih slučajeva:

- (i) vodik se proizvodi samo u satima u kojima je marginalna jedinica za proizvodnju energije u zoni trgovanja u kojoj se elektrolizator nalazi u razdobljima obračuna odstupanja u kojima se troši električna energija postrojenje za proizvodnju električne energije iz nefosilnih izvora; vodik proizveden u satima u kojima je marginalna jedinica za proizvodnju energije u zoni trgovanja u kojoj se elektrolizator nalazi u razdobljima obračuna odstupanja u kojima se troši električna energija postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ne može se računati drugi put u okviru ovog odjeljka;
  - (ii) alternativno, vodik se proizvodi iz električne energije preuzete iz mreže, a elektrolizator proizvodi vodik tijekom broja sati pri punom opterećenju koji je jednak ili manji od broja sati u kojima su marginalnu cijenu električne energije u zoni trgovanja utvrdila postrojenja koja proizvode električnu energiju iz nefosilnih izvora koji nisu obnovljivi izvori;
  - (iii) alternativno, država članica mora osigurati da uporabljeni vodik proizveden uz korištenje električne energije tijekom životnog ciklusa omogućiti uštede emisija stakleničkih plinova od najmanje 70 % u odnosu na vrijednost za usporedno fosilno gorivo od 94 g CO₂eq/MJ (2,256 tCO₂eq/tH₂) i da potječe iz nefosilnih izvora. Metoda izračuna emisija stakleničkih plinova koje se pripisuju električnoj energiji ne bi trebala dovesti do povećane potrošnje fosilnih goriva, u skladu s ciljevima plana REPowerEU. Za potrebe ovog odjeljka može se upotrebljavati samo udio proizvedenog vodika koji odgovara prosječnom udjelu električne energije iz postrojenja za proizvodnju električne energije iz nefosilnih izvora koji nisu obnovljivi izvori, u zemlji proizvodnje, kako je izmjeren dvije godine prije predmetne godine.
- i. potpora se dodjeljuje do 30. lipnja 2023., a uvjet za dodjelu je da postrojenje ili oprema koja će se financirati ulaganjem budu dovršeni i u punom pogonu u roku od 24 mjeseca od datuma dodjele odnosno u roku od 30 mjeseci od datuma dodjele za ulaganja koja uključuju uporabu vodika iz obnovljivih izvora i vodika koji ispunjava uvjete iz točke (h). U slučaju prekoračenja roka za dovršetak ulaganja i puštanje u pogon, za svaki mjesec nakon prva tri mjeseca kašnjenja 5 % iznosa dodijeljene potpore mora se vratiti ili se potpora mora smanjiti za taj iznos, što se nakon šestog mjeseca kašnjenja povećava na 10 % za svaki mjesec kašnjenja, osim ako je kašnjenje uzrokovano čimbenicima izvan kontrole korisnika potpore i nije se moglo razumno predvidjeti****. Ako se poštuje rok za dovršetak ulaganja i puštanje u pogon, potpora u obliku povratnih predujmova može se konvertirati u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni predujam vraća u jednakim godišnjim obrocima u roku od pet godina od datuma dodjele potpore;
  - j. potpora se može dodijeliti za ulaganja za koja su radovi započeli 20. srpnja 2022.; za projekte započete prije 20. srpnja 2022. potpora se može dodijeliti ako je potrebno znatno ubrzati ili proširiti opseg ulaganja. U tim su slučajevima za potporu prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem opsega;
  - k. potpora se ne smije dodjeljivati za puku usklađenost s primjenjivim normama Unije*****;

- l. potpora mora korisnika potaknuti da provede ulaganje koje inače ne bi proveo ili bi ga proveo na ograničen ili drukčiji način. Komisija smatra da bi, s obzirom na iznimne gospodarske izazove s kojima se poduzetnici suočavaju zbog aktualne krize, u slučaju neuvođenja potpore korisnici općenito nastavili sa svojim djelatnostima bez promjena, pod uvjetom da se time ne krši pravo Unije;
- m. prihvatljivi troškovi su razlika između troškova projekta za koji je dodijeljena potpora i ušteda troškova ili dodatnih prihoda, u usporedbi sa stanjem bez potpore, tijekom trajanja ulaganja;
- n. intenzitet potpore ne smije premašiti 40 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za potporu koja se dodjeljuje srednjim poduzetnicima i za 20 postotnih bodova za potporu koja se dodjeljuje malim poduzetnicima. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja kojima se postiže smanjenje izravnih emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % ili smanjenje potrošnje energije od najmanje 25 % u usporedbi sa stanjem prije ulaganja*****;
- o. kao alternativa zahtjevima iz točaka (m) i (n), potpora za ulaganje može se dodijeliti u konkurentnom natječajnom postupku koji je otvoren, jasan, transparentan i nediskriminirajući, na temelju objektivnih unaprijed utvrđenih kriterija kojima se rizik od strateškog nadmetanja svodi na najmanju moguću mjeru. Najmanje 70 % svih kriterija odabira koji se primjenjuju pri rangiranju ponuda mora biti definirano u smislu potpore po jedinici zaštite okoliša (kao što je EUR po toni smanjenja emisija CO₂ ili EUR po jedinici uštede energije). Proračun povezan s natječajnim postupkom mora biti obvezujuće ograničenje u smislu da se ne može očekivati da će potporu dobiti svi sudionici postupka;
- p. program mora biti osmišljen tako da se omogući uzimanje u obzir neočekivane dobiti, npr. u razdobljima iznimno visokih cijena električne energije ili prirodnog plina, primjerice uspostavom unaprijed definiranog mehanizma povrata sredstava;
- q. potpora iz ovog odjeljka ne smije se kombinirati s drugom potporom za iste prihvatljive troškove.

* Smanjenje izravnih emisija stakleničkih plinova mora se mjeriti u odnosu na prosječne izravne emisije stakleničkih plinova tijekom pet godina prije podnošenja zahtjeva za potporu (prosječne godišnje emisije).

** Smanjenje potrošnje energije mora se mjeriti u odnosu na potrošnju energije tijekom pet godina prije podnošenja zahtjeva za potporu (prosječna godišnja potrošnja).

*** Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/447 od 12. ožujka 2021. o utvrđivanju revidiranih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za razdoblje od 2021. do 2025. na temelju članka 10.a stavka 2. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 87, 15.3.2021., str. 29.).

**** Ti bi čimbenici primjerice mogli uključivati obvezno ograničenje kretanja stanovnika zbog pandemije ili globalne poremećaje u lancu opskrbe potrebnom opremom za projekte. Međutim, ne bi uključivali kašnjenja u dobivanju potrebnih dozvola za projekt.

***** Kako je definirano u točki 19. podtočki 89. Komunikacije Komisije – Smjernice o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju za 2022. (SL C 80, 18.2.2022., str. 1.).

***** Smanjenje izravnih emisija stakleničkih plinova ili potrošnje energije mora se mjeriti u odnosu na prosječne izravne emisije stakleničkih plinova ili potrošnju energije tijekom pet godina prije podnošenja zahtjeva za potporu (prosječne godišnje emisije/prosječna godišnja potrošnja).”